

Rapport COP29

“No country got everything they wanted, and we leave Baku with a mountain of work to do. The many other issues we need to progress may not be headlines but they are lifelines for billions of people. So this is no time for victory laps, we need to set our sights and redouble our efforts on the road to Belem”

Simon Stiell, UNFCCC Executive Secretary

Etter ett og et halvt døgn på overtid, ble COP29 avsluttet med et sluttresultat for forhandlingene om **det nye klimafinansieringsmålet** (NCQG) på 300 milliarder dollar årlig, et resultat langt under det utviklingsland krever og vitenskapen sier er nødvendig for å iverksette tilstrekkelige klimatiltak. Vedtaket om å skalere opp finansieringen til utviklingsland fra offentlige og private kilder til 1300 milliarder dollar årlig innen 2035, gir en åpning for videre arbeid, men det er usikkerhet rundt hva målet er, hvordan det skal innfris og hvordan det skal brukes.

Et viktig resultat fra konferansen var at regler for **markedssamarbeid**, artikkel 6.2 og 6.4. noe overraskende ble vedtatt allerede ved møtets begynnelse. ForUM er skeptiske til overdreven bruk av kvotemarkedet og vil se nærmere på hva dette vil bety for norske og internasjonale utslippskutt.

Dessverre kom ikke partene til enighet om hvordan de viktige resultatene fra fjorårets **globale gjennomgang**, inkludert oppfordringen til omstilling vekk fra fossile brensler i verdens energisystemer, skal følges opp. I stedet ble avgjørelsen forskjøvet til neste år.

Heller ikke for **UAE-dialogen** ble resultatene tilfredsstillende, ettersom forslaget til beslutning ble avvist i plenum. Forhandlingene om hva UAE-dialogen skal handle om, fortsetter derfor til neste år. Det er alvorlig at det under COP29 ikke ble landet tydelige signaler om hva partene skal ha med seg inn i arbeidet med sine nasjonale utslippsmål.

Sivilsamfunnet opplevde for tredje år på rad en svekket mulighet for deltakelse som ikke bare omfattet områdene utenfor COP-området, men også inne i det FN-regulerte området. Streng restriksjoner for demonstrasjoner, gjorde møtet spesielt den første uken dempet. Mot slutten ble det flere demonstrasjoner og mer lyd. Under hele møtet var det for eksempel vanskelig å finne ECO-nyhetsbrevet til CAN.

De viktigste sakene for ForUM å arbeide med opp imot COP30 i Belem i Brasil er:

En rekke tema vil være avgjørende for å sikre å begrense den globale oppvarmingen til 1,5°C og for å støtte utviklingsland i deres klimainnsats.

Klimafinansiering: En av de største sakene vil være å bygge videre på avtalen om klimafinansiering fra COP29, hvor industrialiserte land forpliktet seg til å lede an for å mobilisere minst 300 milliarder dollar årlig til utviklingsland. Målet bør være en realistisk plan for å nå 1300 milliarder dollar årlig innen 2035.

Den globale gjennomgangen (Global Stocktake): Forhandlingene om hvordan vedtaket fra den globale gjennomgangen fra COP28 skal implementeres strandet og må tas opp igjen på COP30. Innen COP30 vil vi vite innholdet av de fleste lands nye nasjonalt bestemte bidrag (NDCs) for å oppnå målene i Parisavtalen. Det er å anta at utviklingslandenes ambisjoner vil reflekteres av de svake resultatene for det nye klimafinansieringsmålet.

Utslippsreduksjoner (Mitigation): Det trengs fortsatt stor oppmerksomhet på økte ambisjoner for utslippsreduksjoner etter manglende fremskritt fra COP29. Verken fra arbeidsprogrammet for utslippsreduksjoner eller GST kom det tilfredsstillende resultater, noe som i hovedsak skyldes at utslippsreduksjoner og finansiering settes opp mot hverandre. For hva vi kan forvente av utslippskutt, vil innholdet i landenes nye NDCer være avgjørende. COP29 klarte ikke å få enighet om å repetere enigheten fra COP28 om utfasing av fossil energi, dette bør ForUM jobbe for at plukkes opp igjen på COP30.

Rettferdig omstilling (Just Transition):

Landene klarte ikke å komme til enighet om et arbeidsprogram for rettferdig omstilling.

Forhandlingene om Just Transition vil derfor fortsette inn i 2025.

Selv om det ble holdt to dialoger i løpet av året om hvordan Just Transition kan integreres i NDCene, NAPs, og langsiktige lavutslippsutviklingsstrategier (LT-LEDS), ble det ikke oppnådd enighet om en mer substansiell tekst. Dette betyr at diskusjonene vil fortsette på SB62 i Bonn i juni 2025.

Tilpasning og motstandskraft (Adaptation and Resilience): Et positivt resultat av COP20 er at Det globale tilpasningsmålet blir et fast agendapunkt og at det skal utvikles indikatorer for støtte til iverksettelse ("means of implementation", dvs. finansiering, teknologi og kapasitetsbygging) for målet. Dette gir mer politisk oppmerksomhet til temaet tilpasning.

Artikkel 6-mekanismene: Videre arbeid med retningslinjer og implementering av karbonmarkedsmekanismer under artikkel 6.4 vil fortsette, inkludert overgangen bort fra Kyoto-protokollens mekanismene.

Nytt globalt klimafinansieringsmål

[Vedtaket er tilgjengelig her.](#)

Avtalen om det nye kollektive kvantifiserte målet for klimafinansiering (NCQG) ble vedtatt på COP29. Her er hovedpunktene fra vedtaket:

Svak økning i klimafinansiering: Avtalen har som mål å øke den årlige klimafinansieringen til utviklingsland fra det tidligere målet på 100 milliarder dollar til 300 milliarder dollar innen 2035. Når man regner med inflasjon, er dette ikke en tredobling, men snarere en dobling siden 2009. Det ble heller ingen delmål for å sikre midler til henholdsvis utslippskutt, tilpasning eller tap og skade.

Hvem skal bidra? Industriland skal lede an, men målet belager seg også på midler fra andre aktører inkludert privat sektor og tilsier at frivillige bidrag fra utviklingsland vil kunne telles med, inkludert sør-sør-samarbeid. Det er problematisk å belage seg på bidrag fra privat sektor fordi det flytter ansvar fra industrialiserte land til titusenvsvis av små og store aktører som kanskje ikke føler seg kallet og som vi ikke kan stille til ansvar for å bidra. I tillegg er det utfordrende at rollen til de multinasjonale utviklingsbankene (MDBene) skal økes og vektlegges i større grad da disse både i hovedsak gir ut lån og det er utfordringer knyttet til tilgang gjennom disse aktørene. En videre utfordring ved å belage seg på private investeringer er å sikre midler til klimatilpasning og tap og skade da disse områdene i hovedsak belager seg på offentlige tilskudd, også fordi forretningsgrunnlaget her er dårligere enn for utslippsreduksjoner. Bare stater er parter til Parisavtalen og kan dermed bli holdt juridisk ansvarlig. Å lene seg på ikke-statlige aktørers bidrag er en ansvarsfraskrivelse.

Langsiktige mål: NCQG setter også et mål om å mobilisere 1300 milliarder dollar per år innen 2035 fra både offentlige og private kilder. Dette målet er ment som støtte til implementeringen av nasjonale bidrag (NDCs) og nasjonale tilpasningsplaner (NAPs). Det ble vedtatt en prosess for å oppnå dette, som Aserbajdsjan og Brasil har ansvar for, som skal lage et "Baku to Belém Roadmap to 1.3T". Samtidig er det så langt ingen som kan holdes ansvarlig for dette målet.

Hvem skal motta støtten? Midlene skal hjelpe land med å implementere tiltak for både tilpasning og utslippsreduksjoner, og for å bygge motstandskraft mot klimaendringer. Målet vil rette seg mot de mest sårbare landene, inkludert de minst utviklede landene (LDCs), lavtliggende øystater (SIDS), afrikanske land. LDCs, inkludert land som for eksempel Bangladesh, Haiti og Nepal, har svært lave utslipp og begrensede ressurser, men er svært utsatt for klimaendringer. SIDS, inkludert land som Maldivene, Fiji og Barbados, er spesielt truet av stigende havnivå og ekstreme værhendelser. Mange afrikanske land, inkludert land som Kenya, Etiopia og Niger, har lave utslipp og står overfor alvorlige utfordringer knyttet til tørke, flom og matvaresikkerhet. Målet skal også støtte andre utviklingsland som trenger hjelp til å tilpasse seg og redusere utslipp, som India, Indonesia og Brasil.

Rettferdighet og ansvar: Avtalen understreker prinsippene om rettferdighet og felles, men differensiert ansvar, og anerkjenner de forskjellige evnene og omstendighetene i hvert land. Samtidig er det gjennom å i større grad inkludere privat sektor og utviklingsbankene, i mindre grad mulig å holde rike land ansvarlige. Det er ikke spesifisert hva de enkelte landene skal bidra med for å nå målet.

Åpenhet og ansvarlighet: Prosessen inkluderer mekanismer for transparent klimarapportering og tekniske vurderinger for å sikre at midlene brukes effektivt og at miljøintegriteten opprettholdes.

Reaksjoner fra utviklingslandene

Utviklingslandene har vist sterk misnøye med målet for klimafinansiering.

Skuffelse over finansieringsnivået: Utviklingsland er skuffet over størrelsen på målet, fordi det er en for liten økning som ikke står i stil med utfordringene de står ovenfor. De hadde håpet på mer ambisiøse finansieringsløfter fra de rikere landene. Kravet fra utviklingslandene var i utgangspunktet 1300 milliarder USD i årlig finansiering. Klimakonvensjonens egen Standing Committee on Finance fra 2021 [beregner](#) støttebehovene i u-lands nasjonale mål totalt til 5800 til 5900 milliarder USD total innen 2030 (\$5.8-\$5.9 trillion by 2030). I tillegg representerer 300 milliarder ikke en tredobling fra 100 milliarder, men snarere noe nærmere en dobling, om man regner med inflasjon. [Her er en oppdatert rapport fra SCF](#) med oppdaterte tall.

Manglende øremerking: Mange utviklingsland, sammen med verdens sivile samfunn, har jobbet for å sikre øremerking av NCQG-midlene til henholdsvis utslippsreduksjoner, tilpasning og tap og skade. Dette må til for å sikre tilstrekkelig støtte til tilpasning og tap og skade hvor det er langt mindre mulighet for å tiltrekke seg private investeringer eller for stater selv å gjøre attraktive besparelser, sammenlignet med utslippsreduksjoner.

Behov for mer støtte: Utviklingslandene understreker behovet for omfattende støtte til tilpasning og tap og skade, som de mener ikke ble tilstrekkelig adressert i avtalen. De minst utviklede landene føler seg spesielt sviktet av de rikere landene som de mener har et større ansvar for klimakrisen.

Hva nå for iverksettelsen av nasjonale mål? I 2025 skal alle land sende inn nye nasjonale mål. Med det nye klimafinansieringsmålet må utviklingsland ta mesteparten av regninga selv (de krever 1300 milliarder mens den egentlige prisen for iverksettelsen av alle u-lands NDCer er mellom fem og seks tusen milliarder USD per år). Vedtaket om 300 milliarder fra diverse kilder utviklingsland gir liten tro på tilstrekkelig støtte til iverksettelse av sine nasjonale klimatiltak som ikke kommer i form av lån. En faktor her er at USA, verdens største økonomi og historisk største bidragsyter til klimaendringene antagelig kommer til å bidra lite til dugnaden de neste årene. Det er grunn til å tro at det svake resultatet for NCQG, og antagelsen om at USA ikke vil bidra tilstrekkelig, bidro til å undergrave resultatene på COP29.

Oppfølging av Den globale gjennomgangen og revidering av nasjonale bidrag

Oppfølgingen av den globale gjennomgangen fra COP28 foregår i UAE-dialogen, GST-NDC-dialogen og et agendapunkt om prosedyre og logistikk for GST.

UAE-dialogen: Kort fortalt ble diskusjonene om oppfølging av den globale gjennomgangen GST på COP29 sløst bort på diskusjoner om hva man skulle diskutere.

Den første globale gjennomgangen, som ble avsluttet på COP28 i Dubai i 2023, skal følges opp i den såkalte *United Arab Emirates Dialogue*, UAE-dialogen ([vedtatt i paragraf 97 av 1/CMA.5 her](#)). Helt siden møtet i Bonn i juni 2024 har det vært uenighet om hva dialogen skal handle om og hva som skal forhandles om. De minst utviklede landene, den arabiske og den afrikanske gruppen, støttet av mange mellominntektsland, understreket at dialogen er vedtatt i en paragraf som står under finansdelen av GST-vedtaket og derfor handler om finansiering og ingenting annet. De mener andre tema bør behandles i den andre dialogen som også følger opp GST (se under) (vedtatt i paragraf 187 av 1/CMA.5). Mange andre, inkludert øystater og industrialiserte land som Norge, mente UAE-dialogen bør følge opp implementeringen av alle GST-resultatene, inkludert de viktige oppfordringene til energiomstilling som ikke har noen annen prosess som legger til rette for oppfølging. Denne uenigheten skapte forsinkelser i begynnelsen av COP29 og det ble holdt konsultasjoner på høyt nivå ledet av Aserbajdsjan. Et kompromissforslag fra ulike latinamerikanske land om å jobbe med både utslippsreduksjoner, tilpasning og tap og skade, med et særlig fokus på finansiering og annen støtte, førte ikke fram.

Aserbajdsjan som presidentskap la fram et utkast til beslutning siste dag på COP29, til sterke reaksjoner fra de som ønsker en bred tilnærming til oppfølging av den globale gjennomgangen, som mente det manglet blant annet verktøy og prosedyrer for å oppnå GST-resultatene og informere nye nasjonale mål på en tilfredsstillende måte. Sveits mente dette viste at "noen prøver å gå tilbake på forpliktelsene som ble inngått i Dubai, særlig når det gjelder energiomstilling" og Fiji kalte den en «fornærmelse mot denne prosessen og mot alle dem som ber oss om å levere en trygg fremtid».

Resultat: Det ble ingen enighet og saken tas opp igjen i 2025, først i Bonn og deretter i Belem på CMA7 som del av OCP30. Det er vanskelig å overdrive hvor uheldig dette er, med tanke på at alle land skal sende inn nye nasjonale klimamål i 2025, som en oppfølging av nettopp denne globale gjennomgangens anbefalinger.

GST-NDC-dialogen: Disse forhandlingene handlet om å bli enige om hvordan den årlige dialogen om GST som grunnlag for utarbeidelsen av nasjonale mål skulle reflekteres i en rapport. Denne dialogen ble opprettet på COP28 ([i paragraf 187 av 1/CMA.5](#)), fant sted i Bonn i juni 2024 og handlet om å legge til rette for kunnskapsoverføring om hvordan GST-resultatene kan innlemmes i utarbeidelsen av neste runde med nasjonale mål. I Baku diskuterte partene hvorvidt dialogen i det hele tatt skulle videreføres, om sekretariatets årlige

synteserapport skulle brukes i den neste dialogen, og om utkastet til beslutning skulle fremheve eventuelle vesentlige budskap eller bare anerkjenne organiseringen av dialogen.

Resultat: Det ble ingen enighet om hvordan det som ble diskutert og lagt fram av partene og eksterne eksperter i Bonn skal gjengis i en rapport eller om dialogen skal fortsette. Resultatet er et ikke-resultat, hvor "regel 16" brukes for å utsette alt sammen til 2025.

Agendapunkt om prosedyre og logistikk for GST: Etter første runde med GST på COP28, ble partene enige om å gå gjennom erfaringene derfra for å forbedre hvordan fremtidige globale gjennomganger skal fungere. På COP29 diskuterte de IPCCs rolle og hvordan syklusene til IPCCs rapporter og GSTene kan tilpasses hverandre, men LMDC-landene og den arabiske gruppen motsatte seg sammenhenger mellom IPCC og GST. Forhandlingene vil fortsette i 2025, med sikte på beslutning på COP30.

Ytterligere veiledning til nasjonale mål

Partene har tidligere blitt enige om å diskutere ytterligere veiledning om hva som skal kjennetegne nasjonale mål (NDCer), men fant ikke igjen denne enigheten nå. Øystatene og EIG mener det kan handle om at NDCer skal være i tråd med 1,5-gradersmålet, mens Like Minded Group og Araberlandene sier NDCene er nasjonalt bestemte og ikke kan spesifiseres mer. Norge mener også at saken allerede er ivaretatt. Det ble ingen enighet om noen ting og saken tas opp igjen på COP30.

Arbeidsprogrammet for utslippsreduksjoner

[Vedtaket er tilgjengelig her.](#)

Uenighet om hva man i det hele tatt skal snakke om. Målet med MWP er å øke ambisjonene for utslippsreduksjoner og implementering i dette kritiske tiåret. Diskusjonene om dette punktet på COP29 tok for seg fremgang, muligheter og hindringer i gjennomføringen av arbeidsprogrammet. Mange industriland og utviklingsland ønsket fokus på at nye NDCer må bidra til å nå 1,5-gradersmålet og følge opp vedtak om utslippsreduksjon og energiomstilling fra GST. Like-Minded Group, arabiske land og afrikanske land, fokuserte på organisering av fremtidige workshops. Det var ingen enighet den første uka.

I ministerkonsultasjonene, holdt av Sør-Afrika og Norge i uke to, var det fortsatt svært ulike synspunkter om hvor konkret eller politisk MWP skal være. Afrikagrappa fokuserte på organisering av workshops mens de små øystatene ba om at den nyeste vitenskapelige kunnskapen skulle gjenspeiles, EIG foreslo et fokus på hvordan MWP kan støtte

gjennomføringen av nasjonale mål og bidra til GST-resultatet og EU foreslo en framdriftsrapport om den kollektive gjennomføringen av GST-resultatet.

Et mangelfullt og tynt vedtak. MWP skal fortsette, men ellers er vedtaket svært tynt. Vedtaket viser til diskusjonene under årets arrangementer om temaet «Byer: bygninger og urbane systemer» og tilhørende rapporter, og ber om ytterligere workshops i 2025 med noen forslag til hvordan de kan forbedres. Det gjenspeiler ikke behovet for å videreføre de viktige beslutningene fra COP28, som krever en overgang bort fra fossilt brensel i energisystemer, en tredobling av fornybar energi eller en dobling av energieffektiviteten med mer. Dette tas videre på COP30.

Arbeidsprogrammet for rettferdig omstilling

Manglende enighet: På COP29 i Baku ble det dessverre ikke oppnådd enighet om arbeidsprogrammet for rettferdig omstilling (Just Transition Work Programme, JTWP) og det skal tas opp igjen i Bonn i juni 2025. En av hovedutfordringene var å finne enighet om finansiering for å støtte planer for rettferdig omstilling. Dette var et stridspunkt mellom industrialiserte land og utviklingsland. Dette viser hvordan mangel på finansiering holder igjen framgang på tema som ikke i utgangspunktet handler om finansiering.

Videre utvikling: Til tross for manglende enighet, ble det gjennomført diskusjoner om hvordan rettferdig omstilling kan integreres i nasjonalt bestemte bidrag (NDCs), nasjonale tilpasningsplaner (NAPs) og langsiktige lavutslippsutviklingsstrategier (LT-LEDS).

Fokus på samfunn og arbeidsstyrke: Det ble lagt vekt på å støtte en rettferdig omstilling som inkluderer hele samfunnet og arbeidsstyrken, med mål om å sikre en rettferdig og inkluderende overgang til en lavkarbonøkonomi.

Klimatilpasning

[Vedtaket om det globale tilpasningsmålet er tilgjengelig her.](#)

Klimatilpasning fikk en høyere status som tema i UNFCCC og Det globale tilpasningsmålet skal heretter være et permanent agendapunkt på toppmøtene. Det ble enighet om å øke støtten til kapasitetsbygging i de mest sårbare landene, inkludert de minst utviklede landene (LDCs) og små øystater under utvikling (SIDS). Dette inkluderer teknisk assistanse og kunnskapsoverføring for å forbedre landenes evne til å tilpasse seg klimaendringer. Landene ble oppfordret til å integrere tilpasningstiltak i sine nasjonale utviklingsplaner og politikk. Dette skal sikre at tilpasning blir en del av den bredere utviklingsagendaen og ikke behandles som et separat tema. Det ble lagt vekt på å støtte lokalsamfunn i deres tilpasningsinnsats, spesielt de som er mest utsatt for klimaendringer. Dette inkluderer finansiering og ressurser for lokale prosjekter som forbedrer motstandskraften mot klimaendringer.

Tap og skade

Vedtakene om fondet for tap og skade er tilgjengelig [her](#) og [her](#).

De viktigste resultatene for tap og skade fra COP29 i Baku inkluderer:

- **Operasjonalisering av fondet for tap og skade:** Etter lanseringen av fondet på COP28, ble det på COP29 gjort fremskritt med å operasjonalisere fondet. Dette inkluderer etablering av retningslinjer for hvordan midlene skal distribueres og administreres.
- **Høynivådialog:** En årlig høynivådialog om komplementaritet og sammenheng ble lansert, samordnet av fondet for tap og skade og FNs generalsekretær. Dette skal sikre at innsatsen for tap og skade er godt koordinert og effektiv.
- **Rapportering og overvåking:** Det ble lagt vekt på å forbedre rapporteringen og overvåkingen av tiltakene for tap og skade. Dette inkluderer årlige rapporter fra Santiago-nettverket for tap og skade og eksekutivkomiteen.

Artikkel 6: Markedsmekanismer og kvotehandel

Artikkel 6 om karbonmarkeder: Landene ble enige om de gjenværende delene av artikkel 6, som etablerer en global struktur for karbonmarkeder. Dette er viktig for å sikre at karbonkreditter kan handles på en måte som opprettholder miljøintegriteten.

Artikkel 6.2 - Bilateral handel med utslippsreduksjoner: COP29 klargjorde hvordan land skal autorisere og overføre karbonkreditter gjennom Internationally Transferred Mitigation Outcomes (ITMOs). Dette inkluderer etableringen av et dobbeltlags registersystem for å spore ITMO-handler og vilkår for tilbakekalling. Dette systemet skal sikre transparens og miljøintegritet gjennom tekniske vurderinger.

Artikkel 6.4 - Parisavtalens krediteringsmekanisme (PACM): Det ble etablert en global ramme for utstedelse og handel med sertifiserte karbonkreditter (A6.4 ERs) under FN-tilsyn. Dette inkluderer standardiserte metodologier og et sentralisert register for å sikre transparens og samsvar med vertslandenes klimamål. De første transaksjonene under denne mekanismen forventes å finne sted sent i 2025.

Overgang fra Clean Development Mechanism (CDM): COP29 gjorde betydelige fremskritt med å overføre kvalifiserte CDM-prosjekter til den nye mekanismen under artikkel 6.4. Spesielt har skogplantings- og skogreisningsprosjekter en klar overgangsvei, og prosjekteiere har frist til slutten av 2025 for å sende inn overgangsforespørsler

Matsystemer og matsikkerhet

Årets forhandlinger handlet i hovedsak om utarbeidelsen av en nettportal som en del av arbeidsprogrammet under Sharm el Sheik joint work on implementation of climate action on agriculture and food security. Nettportalen gjør det mulig for partene og NGOer å dele informasjon om relevante prosjekter og initiativer. [Vedtaket](#) anmodet UNFCCC-sekretariatet om å utvikle nettportalen og en mal for innsending av informasjon til portalen. Det var lite om jordbruk og matsystemer knyttet til klimafinansieringen. I dag er det omtrent 4% av klimafinansiering som går til jordbruket.

Det ble lansert flere nye erklæringer og initiativer, inkludert Harmonia initiativ for bønder, initiativ for vannforvaltning, og for reduksjon av metanutslipp fra organisk avfall.

Det er en overordnet manglende inkludering av matsystemer og jordbruk. Det er en bekymring for at jordbrukssporet har eget forhandlingsspor fører til siloarbeid. Det må jobbes for gjennomgående inkludering av jordbruk og matsystemer de stedene der det er relevant og hensiktsmessig.

Barns rettigheter og deltakelse

300 milliarder USD per år til NCQG er ikke nok: Det nye klimafinansieringsmålet på 300 milliarder dollar per år til utviklingsland frem til 2035 og den manglende håndteringen av tap og skade er ikke i stand til å møte behovene til de barna som er hardest rammet av klimakrisen. Det tar heller ikke hensyn til den kraftige økningen i kostnadene ved klimatiltak siden det forrige målet på 100 milliarder dollar ble vedtatt i 2009.

Barn er nevnt i teksten til det nye klimafinansieringsmålet. Denne inkluderingen er betydningsfull, ettersom den oppfordrer partene til å fremme inkludering av barn i klimafinansieringsarbeidet, og understreker behovet for å utvide fordelene til sårbare grupper, inkludert barn. Denne formuleringen danner et strategisk grunnlag for fremtidig påvirkningsarbeid, og gjør det mulig for oss å presse på for klimafinansieringsmekanismer som spesifikt tar hensyn til barns unike behov og sikrer deres aktive deltakelse i klimarelaterte beslutningsprosesser. Beslutningen anerkjenner også behovet for å ta hensyn til det globale målet om tilpasning (GGA) og dets delmål, noe som er et godt utgangspunkt for oss ettersom flere av delmålene i GGA er innenfor sektorer som er avgjørende for barns velferd (helse, mat og landbruk, vann og sanitære forhold). Anerkjennelsen av barn i denne sammenhengen er et avgjørende skritt i retning av å integrere barnespesifikke hensyn i globale klimafinansieringsstrategier, noe som legger til rette for mer målrettede og effektive tiltak.

Sterke formuleringer om menneskerettigheter, inkludert henvisninger til barn i tidligere utkast til teksten, ble skuffende nok fjernet sent i prosessen, slik at teksten ikke inneholder noen omtale av menneskerettigheter eller barns rettigheter. Til tross for at mange parter støttet oss i arbeidet med å få disse formuleringene tilbake, ble deres forslag konsekvent ikke tatt med i de nye utkastene. Den betydelige reduksjonen av teksten fra 25 til 6 sider, uten avgjørende rettighetsformuleringer, understreker de vedvarende utfordringene vi står overfor når det gjelder å innlemme omfattende rettighetsbaserte tilnærminger i klimaforhandlingene.

Anerkjennelse av barns sårbarhet i tilpasningsarbeidet: Et viktig resultat på COP29 var inkluderingen av spesifikke referanser til barn i forbindelse med UAE-Belém's arbeidsprogram for indikatorer. Inkluderingen av indikatorer som gjenspeiler barns unike sårbarhet der det er relevant, samt å sikre at informasjon om inkludering av barn i prosessen blir fanget opp, er en viktig seier som gjenspeiler store fremskritt for barn i tilpasningsforhandlingene. Et annet resultat er utvidelsen av mandatet til å utvikle indikatorer for barn til også å omfatte «potensielt tverrgående indikatorer knyttet til utdanning og helse for barn og unge». Dette er viktig, ettersom det opprinnelige globale målet om tilpasning som ble vedtatt på COP28, ikke hadde identifisert utdanning som en av de viktigste sektorene for tilpasning.

SB60-ekspertdialogen om barn og klimaendringer i juni 2024 markerte en historisk milepæl, ettersom det var første gang i UNFCCC's 30-årige historie at det ble tatt hensyn til klimaendringenes uforholdsmessig store konsekvenser for barn. Med støtte fra partene på tvers av ulike forhandlingsgrupper på COP29, sikter vi på å sikre en oppfølging på SB62 i Bonn og COP30 i Belem i 2025.

Kilder

Baku Climate Unity Pact (pakken med hovedbestemmelser som kom ut av møtet):

- Decision -/CMA.6 New collective quantified goal on climate finance
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/CMA_11%28a%29_NCQG.pdf
- Decision -/CMA.6 Sharm el-Sheikh mitigation ambition and implementation work programme
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/CMA_6_agenda%20item%206_MWP_AUV.pdf
- Decision -/CMA.6 Global goal on adaptation
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/CMA6_agenda_item_9a_GGA_AUV.pdf
- ForUMs posisjonsnotat
- Vedtakstekster og rapporter: <https://unfccc.int/decisions>
- Nytt globalt klimafinansieringsmål
- Standing Committee on Finance fra 2021
- Standing Committee on Finance fra 2024
- United Arab Emirates Dialogue, UAE-dialogen
- GST-NDC-dialogen
- Arbeidsprogrammet for utslippsreduksjoner
- Vedtaket om det nye globale klimatilpasningsmålet
- Vedtakene om fondet for tap og skade er tilgjengelig [her](#) og [her](#).